

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος¹ ὁ ἀδελφός, **1**
τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,² σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν
ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ **2**
χριστοῦ. Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ **3**
πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ **4**
πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει,
διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ὅτι καθὼς **5**
περισσεύει τὰ παθήματα⁶ τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ χριστοῦ
περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,⁷ ὑπὲρ τῆς ὑμῶν **6**
παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης⁸ ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁷ θλίβω, press, oppress. ⁸ ἐνεργέω, work, effect.

παθημάτων¹ ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία² ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε
παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· εἰδότες ὅτι 7
ὥσπερ κοινωνοί³ ἐστε τῶν παθημάτων,¹ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ 8
θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν,⁴ ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν
τῇ Ἀσίᾳ,⁵ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν⁶ ἐβαρῆθημεν⁷ ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι
ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα⁹ τοῦ θανάτου 9
ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι
τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου¹⁰ θανάτου ἐρρύσατο¹¹ ἡμᾶς καὶ ῥύεται,¹¹ εἰς ὃν 10
ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται,¹¹ συννυπουργούντων¹² καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ 11
δεήσει,¹³ ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα¹⁴ διὰ πολλῶν
εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ὑμῶν.

¹πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ²βεβαιος, firm, secure. ³κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ⁴ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁵Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁶ὑπερβολή, ἥς, ἡ, excess, superiority. ⁷βαρέω, burden, weigh down. ⁸ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ⁹ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ¹⁰τηλικούτος, so great, so large. ¹¹ῥύομαι, rescue, save. ¹²συννυργέω, join in helping, help together. ¹³δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁴χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor.

Ἡ γὰρ καύχησις¹ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον² τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν¹²
 ἀπλότητι³ καὶ εἰλικρινείᾳ⁴ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ⁵ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ,
 ἀνεστράφημεν⁶ ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως⁷ δὲ πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα¹³
 γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἣ ἂ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ
 ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε: καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα⁸¹⁴
 ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ⁹ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹⁰ ἐβουλόμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον,¹¹ ἵνα¹⁵
 δευτέραν χάριν ἔχητε: καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν,¹² καὶ πάλιν ἀπὸ¹⁶
 Μακεδονίας¹² ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι¹³ εἰς τὴν Ἰουδαίαν.
 Τοῦτο οὖν βουλευόμενος,¹⁴ μήτι¹⁵ ἄρα¹⁶ τῇ ἐλαφρίᾳ¹⁷ ἐχρησάμην;¹⁸ Ἡ ἂ¹⁷
 βουλεύομαι,¹⁴ κατὰ σάρκα βουλεύομαι,¹⁴ ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί, ναὶ καὶ τὸ Οὐ,

¹ καύχῃσις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ³ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁴ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ⁵ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁶ ἀναστρέφω, return, live. ⁷ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ⁸ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁹ καθάπερ, even as, just as. ¹⁰ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹¹ πρότερον, formerly, before. ¹² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹³ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁴ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ¹⁸ χρᾶσθαι, use, make use of.

οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ οὐ. Ὁ 18

γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθείς, δι' ἐμοῦ καὶ

Σιλουανοῦ¹ καὶ Τιμοθέου,² οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν.

Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ 20

πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν³ ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας⁴ 21

ἡμᾶς, θεός: ὁ καὶ σφραγισάμενος⁵ ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα⁶ τοῦ 22

πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος⁷ 23

ὑμῶν οὐκέτι ἤλθον εἰς Κόρινθον.⁸ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν⁹ ὑμῶν τῆς πίστεως, 24

ἀλλὰ συνεργοί¹⁰ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν: τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.

¹ Σιλουανός, οὐ, ὁ, Silvanus. ² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ³ βεβαιῶ, confirm, secure. ⁴ χρίω, anoint. ⁵ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁶ ἀρραβῶν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ⁷ φείδομαι, spare, abstain. ⁸ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁹ κυριεύω, be lord over, rule. ¹⁰ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker.

Ἐκρίνα δὲ ἑμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ¹ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. Εἰ γὰρ ἐγὼ 2
λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων² με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; Καὶ 3
ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην¹ ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν,
πεποιθώς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς 4
θλίψεως καὶ συνοχῆς³ καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,⁴ οὐχ ἵνα
λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως⁵ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους – ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ⁶ – 5
πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία⁷ αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων: ὥστε 6
τοῦναντίον⁸ μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι⁹ καὶ παρακαλέσαι, μήπως¹⁰ τῇ
περισσοτέρᾳ¹¹ λύπῃ¹ καταποθῇ¹² ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι¹³ εἰς 8
αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν¹⁴ ὑμῶν, εἰ εἰς 9
πάντα ὑπήκοοί¹⁵ ἐστε. Ὡς δέ τι χαρίζεσθε,⁹ καὶ ἐγώ: καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι 10

¹λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²εὐφραίνω, rejoice, cheer. ³συνοχή, ἥς, ἡ, dismay, anguish. ⁴δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁵περισσώς, abundantly, exceedingly. ⁶ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ⁷ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ⁸τοῦναντίον, on the contrary. ⁹χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁰μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹¹περισσός, excessive, abundant. ¹²καταπίνω, drink down, swallow. ¹³κυρόω, confirm, ratify. ¹⁴δοκιμή, ἥς, ἡ, proof, approval. ¹⁵ὑπήκοος, obedient, listening to.

κεχάρισμαι,¹ ᾧ κεχάρισμαι,¹ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ 11

πλεονεκτηθῶμεν² ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ: οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα³ ἀγνοοῦμεν.⁴

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα⁵ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας μοι 12

ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν⁶ τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με 13

Τίτον⁷ τὸν ἀδελφόν μου: ἀλλὰ ἀποταξάμενος⁸ αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.⁹

Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι¹⁰ ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν 14

τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. Ὅτι χριστοῦ εὐωδία¹² 15

ἔσμεν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις: οἷς μὲν ὁσμὴ¹¹ 16

θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ¹¹ ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἰκανός; 17

Οὐ γὰρ ἔσμεν ὡς οἱ λοιποί, καπηλεύοντες¹³ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ: ἀλλ' ὡς ἐξ

εἰλικρινείας,¹⁴ ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατενώπιον¹⁵ τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

¹χαρίζομαι, give freely, forgive. ²πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ³νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁴ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁵Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ⁶ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁷Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁸ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁹Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁰θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ¹¹ὁσμὴ, ἡς, ἡ, smell, aroma. ¹²εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ¹³καπηλεύω, trade in, peddle. ¹⁴εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ¹⁵κατενώπιον, before, in the presence of (gen).

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;¹ Εἰ μὴ χρήζομεν,² ὥς τινες, συστατικῶν³ **3**
ἐπιστολῶν⁴ πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;³ Ἡ ἐπιστολὴ⁴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, **2**
ἐγγεγραμμένη⁵ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων: φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ⁴ χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' **3**
ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη⁵ οὐ μέλανι,⁶ ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν πλαξίν⁷
λιθίναις,⁸ ἀλλ' ἐν πλαξίν⁷ καρδίαις σαρκίναις.⁹ Πεποίθησιν¹⁰ δὲ τοιαύτην **4**
ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἐσμεν ἅφ' ἑαυτῶν **5**
λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης¹¹ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ: ὃς καὶ **6**
ἱκάνωσεν¹² ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος,¹³ ἀλλὰ πνεύματος:
τὸ γὰρ γράμμα¹³ ἀποκτένει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.¹⁴ Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ **7**
θανάτου ἐν γράμμασιν,¹³ ἐντετυπωμένη¹⁵ ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ
δύνασθαι ἀτενίσαι¹⁶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν

¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ² χρήζω, need, have need of. ³ συστατικός, commendatory. ⁴ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁵ ἐγγράφω, inscribe, write. ⁶ μέλαν, ink. ⁷ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ⁸ λίθινος, of stone, made of stone. ⁹ σάρκινος, of the flesh, fleshly. ¹⁰ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹¹ ἱκανότης, ητος, ἡ, fitness, sufficiency. ¹² ἱκανώω, make sufficient, qualify. ¹³ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁴ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁵ ἐντυπώω, carve, impress. ¹⁶ ἀτενίζω, gaze, stare.

δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην, πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἢ διακονία 8
 τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως¹ δόξα, πολλῶ 9
 μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδοξασται 10
 τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης² δόξης. Εἰ γὰρ 11
 τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ.

Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα:³ καὶ οὐ καθάπερ⁴ 12
 Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα⁵ ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσει⁶ τοὺς
 υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου: ἀλλ' ἐπωρώθη⁷ τὰ νοήματα⁸ 14
 αὐτῶν: ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα⁵ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει⁹ τῆς
 παλαιᾶς¹⁰ διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον,¹¹ ὃ τι ἐν χριστῷ καταργεῖται. 15
 Ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα¹² ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς, κάλυμμα⁵ ἐπὶ τὴν καρδίαν
 αὐτῶν κεῖται.¹³ Ἡνίκα¹² δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται¹⁴ τὸ 16

¹κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ²ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ³χράομαι, use, make use of. ⁴καθάπερ, even as, just as. ⁵κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ⁶ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷πωρόω, harden, render callous. ⁸νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁹ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹⁰παλαιός, old, ancient. ¹¹ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ¹²ἡνίκα, when, at which time. ¹³κεῖμαι, lie, be laid. ¹⁴περιαιρέω, cast off, take away.

κάλυμμα.¹ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ² δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ 17
 ἐλευθερία.³ Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ⁴ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου 18
 κατοπτριζόμενοι,⁵ τὴν αὐτὴν εἰκόνα⁶ μεταμορφούμεθα⁷ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν,
 καθάπερ⁸ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν·⁹ 4
 ἀλλὰ ἀπειπάμεθα¹⁰ τὰ κρυπτὰ¹¹ τῆς αἰσχύνης,¹² μὴ περιπατοῦντες ἐν
 πανουργίᾳ¹³ μηδὲ δολοῦντες¹⁴ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει¹⁵ τῆς
 ἀληθείας συνιστῶντες¹⁶ ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον
 τοῦ θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον¹⁷ τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς 3
 ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον:¹⁷ ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου 4
 ἐτύφλωσεν¹⁸ τὰ νοήματα¹⁹ τῶν ἀπίστων,²⁰ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι²¹ αὐτοῖς τὸν

¹ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ² οὗ, where, when. ³ ἐλευθερία, ας, ή, liberty, freedom. ⁴ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ⁵ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ⁶ εἰκόν, όνος, ή, image, likeness. ⁷ μεταμορφόω, change the form, transform. ⁸ καθάπερ, even as, just as. ⁹ ἐκκακέω, am faint, am weary. ¹⁰ ἀπείπον, speak out, renounce. ¹¹ κρυπτός, hidden, secret. ¹² αἰσχύνη, ης, ή, shame. ¹³ πανουργία, ας, ή, cleverness, craftiness. Trickery. ¹⁴ δολόω, falsify, adulterate. ¹⁵ φανέρωσις, εως, ή, disclosure, announcement. ¹⁶ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁷ καλύπτω, cover, veil. ¹⁸ τυφλόω, blind, make blind. ¹⁹ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²⁰ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ²¹ αὐγάζω, see, shine forth.

φωτισμὸν¹ τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὃς ἐστὶν εἰκὼν² τοῦ θεοῦ. Οὐ 5
 γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον· ἑαυτοὺς δὲ δούλους
 ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι,³ ὃς ἔλαμψεν³ ἐν 6
 ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν¹ τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν
 προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν⁴ τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις⁵ σκεύεσιν,⁶ ἵνα ἡ ὑπερβολὴ⁷ τῆς 7
 δυνάμεως ἧ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβόμενοι,⁸ ἀλλ' οὐ 8
 στενοχωρούμενοι·⁹ ἀπορούμενοι,¹⁰ ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι·¹¹ διωκόμενοι, ἀλλ' 9
 οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι·¹² καταβαλλόμενοι,¹³ ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι· πάντοτε 10
 τὴν νέκρωσιν¹⁴ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,¹⁵ ἵνα καὶ ἡ ζωὴ
 τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. Ἀεὶ¹⁶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον 11
 παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ¹⁷

¹ φωτισμός, οὐ, ὁ, enlightenment, light. ² εἰκὼν, ὄνο, ἡ, image, likeness. ³ λάμπω, shine. ⁴ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ⁵ ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ⁶ σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ⁷ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ⁸ θλίβω, press, oppress. ⁹ στενοχωρέω, press upon, cramp. ¹⁰ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ¹¹ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ¹² ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹³ καταβάλλω, strike down, found. ¹⁴ νέκρωσις, εως, ἡ, death, putting to death. ¹⁵ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁶ αἰεὶ, always, ever. ¹⁷ θνητός, subject to death, mortal.

σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται,¹ ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. 12

Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα,

διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν: εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν 14

κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ 15

πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα² διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν³

περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,⁴ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται,⁵ ἀλλ' ὁ 16

ἔσωθεν⁶ ἀνακαινοῦται⁷ ἡμέρα καὶ ἡμέρα. Τὸ γὰρ παραυτίκα⁸ ἐλαφρόν⁹ τῆς 17

θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν¹⁰ εἰς ὑπερβολὴν¹⁰ αἰώνιον βάρος¹¹ δόξης

κατεργάζεται¹² ἡμῖν, μὴ σκοπούντων¹³ ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ 18

βλεπόμενα: τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα:¹⁴ τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

¹ ἐνεργέω, work, effect. ² πλεονάζω, superabound, make to abound. ³ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁴ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁵ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ⁶ ἔσωθεν, from within, within. ⁷ ἀνακαινώνω, renew, amend. ⁸ παραυτίκα, immediately, for the moment. ⁹ ἐλαφρός, light, easy to bear. ¹⁰ ὑπερβολή, ἤς, ἡ, excess, superiority. ¹¹ βάρος, οὗς, τό, burden, weight. ¹² κατεργάζομαι, work out, produce. ¹³ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁴ πρόσκαιρος, temporary, passing.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος¹ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνου² καταλυθῇ,³ οἰκοδομὴν⁴ **5**
 ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,⁵ αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν **2**
 τούτῳ στενάζομεν,⁶ τὸ οἰκητήριον⁷ ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι⁸
 ἐπιποθοῦντες·⁹ εἴγε¹⁰ καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ¹¹ εὐρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ **3**
 ὄντες ἐν τῷ σκηνί² στενάζομεν⁶ βαρούμενοι·¹² ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,¹³
 ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,⁸ ἵνα καταποθῇ¹⁴ τὸ θνητὸν¹⁵ ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ **5**
 κατεργασάμενος¹⁶ ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα¹⁷
 τοῦ πνεύματος. Θαρροῦντες¹⁸ οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες¹⁹ ἐν τῷ **6**
 σώματι ἐκδημοῦμεν²⁰ ἀπὸ τοῦ κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ **7**
 εἶδους²¹ – θαρροῦμεν¹⁸ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν²² μᾶλλον ἐκδημῆσαι²⁰ ἐκ τοῦ **8**
 σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι¹⁹ πρὸς τὸν κύριον. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,²³ εἴτε **9**
 ἐνδημοῦντες,¹⁹ εἴτε ἐκδημοῦντες,²⁰ εὐάρεστοι²⁴ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάντας **10**

¹ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ² σκήνος, οὐς, τό, tent, lodging. ³ καταλύω, destroy, lodge. ⁴ οἰκοδομή, ἥς, ἡ, building, edification. ⁵ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ⁶ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ⁷ οἰκητήριον, οὐ, τό, dwelling, habitation. ⁸ ἐπενδύομαι, put on over. ⁹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁰ εἴγε, if indeed, seeing that. ¹¹ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹² βαρέω, burden, weigh down. ¹³ ἐκδύω, take off, put off. ¹⁴ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁵ θνητός, subject to death, mortal. ¹⁶ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁷ ἀρραβῶν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁸ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁹ ἐνδημέω, be at home, am at home. ²⁰ ἐκδημέω, leave, be absent. ²¹ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ²² εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²³ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ²⁴ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable.

ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος¹ τοῦ χριστοῦ, ἵνα κομίσῃται²

ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερῶμεθα: 11

ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν 12

ἑαυτοὺς συνιστάνομεν³ ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν⁴ διδόντες ὑμῖν καυχήματος⁵ ὑπὲρ

ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ 13

ἐξέστημεν,⁶ θεῷ: εἴτε σωφρονοῦμεν,⁷ ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει⁸ 14

ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες

ἀπέθανον: καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι⁹ ἑαυτοῖς ζῶσιν, 15

ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν 16

οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα: εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ

νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. Ὡστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ κτίσις:¹⁰ τὰ ἀρχαῖα¹¹ 17

¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ² κομίζω, receive, bring. ³ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁴ ἀφορμή, ἥς, ἡ, occasion, opportunity. ⁵ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁶ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁷ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ⁸ συνέχω, hold fast, oppress. ⁹ μηκέτι, no longer. ¹⁰ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ¹¹ ἀρχαῖος, old, ancient.

παρῆλθεν, ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ τὰ πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ 18
καταλλάξαντος¹ ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν
τῆς καταλλαγῆς·² ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσων¹ ἑαυτῷ, μὴ 19
λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα³ αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον
τῆς καταλλαγῆς.²

Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,⁴ ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα 20
ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε¹ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ 21
ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συνεργοῦντες⁶ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν⁷ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι 6
ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ⁸ ἐπήκουσά⁹ σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας 2
ἐβοήθησά¹⁰ σοι· ἰδοὺ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος,¹¹ ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας – 3

¹καταλλάσσω, reconcile. ²καταλλαγῇ, ἡς, ἡ, reconciliation. ³παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁴πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ⁵δέομαι, ask, request. ⁶συνεργέω, work together. ⁷κενός, empty, vain. ⁸δεκτός, acceptable, welcome. ⁹ἐπακούω, hear, listen to. ¹⁰βοηθέω, come to the aid of. ¹¹εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received.

μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν,¹ ἵνα μὴ μωμηθῇ² ἡ διακονία· ἀλλ' ἐν 4
 παντὶ συνιστῶντες³ ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν,
 ἐν ἀνάγκαις,⁴ ἐν στενοχωρίαις,⁵ ἐν πληγαῖς,⁶ ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις,⁷ ἐν 5
 κόποις,⁸ ἐν ἀγρυπνίαις,⁹ ἐν νηστείαις,¹⁰ ἐν ἀγνότητι,¹¹ ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμῇ, 6
 ἐν χρηστότητι,¹³ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ,¹⁴ ἐν λόγῳ ἀληθείας, 7
 ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων¹⁵ τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,¹⁶ 8
 διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,¹⁷ διὰ δυσφημίας¹⁸ καὶ εὐφημίας:¹⁹ ὡς πλάνοι²⁰ καὶ ἀληθεῖς:
 ὡς ἀγνοούμενοι,²¹ καὶ ἐπιγινωσκόμενοι: ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ, ζῶμεν: 9
 ὡς παιδευόμενοι,²² καὶ μὴ θανατούμενοι:²³ ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ²⁴ δὲ χαίροντες: ὡς 10
 πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες:²⁵ ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.²⁶

¹ προσκοπή, ἥς, ἡ, cause for offense. ² μωμάομαι, find fault with, criticize. ³ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁴ ἀνάγκη, ἥς, ἡ, necessity, distress. ⁵ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ⁶ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ⁷ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ⁸ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ⁹ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ¹⁰ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹¹ ἀγνότης, ἡτος, ἡ, purity, chastity. ¹² μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹³ χρηστότης, ἡτος, ἡ, goodness, kindness. ¹⁴ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ¹⁵ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ¹⁶ ἀριστερός, left, on the left. ¹⁷ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹⁸ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ¹⁹ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ²⁰ πλάνος, deceiver, misleading. ²¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ²² παιδεύω, teach, educate. ²³ θανατόω, put to death, subdue. ²⁴ ἀεὶ, always, ever. ²⁵ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ²⁶ κατέχω, hold back, hold fast.

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,¹ ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτνται.² 11

Οὐ στενοχωρεῖσθε³ ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε³ δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις⁴ ὑμῶν. Τὴν 13

δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν⁵ – ὡς τέκνοις λέγω – πλατύνθητε² καὶ ὑμεῖς.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες⁶ ἀπίστοις·⁷ τίς γὰρ μετοχή⁸ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας;⁹ 14

Τίς δὲ κοινωνία¹⁰ φωτὶ πρὸς σκότος; Τίς δὲ συμφώνησις¹¹ χριστῷ πρὸς Βελιάρ¹² 15

; ἢ τίς μερίς¹³ πιστῷ μετὰ ἀπίστου;⁷ Τίς δὲ συγκατάθεσις¹⁴ ναῶ θεοῦ μετὰ 16

εἰδώλων;¹⁵ Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω

ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω·¹⁷ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι

λαός. Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε,¹⁸ λέγει κύριος, καὶ 17

ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε· καὶ γὰρ εἰσδέξομαι¹⁹ ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, 18

καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει κύριος παντοκράτωρ.²⁰

¹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ² πλατύνω, broaden, enlarge. ³ στενοχωρέω, press upon, cramp. ⁴ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁵ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense. ⁶ ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ⁷ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁸ μετοχή, ἡς, ἡ, sharing, partnership. ⁹ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ¹⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹¹ συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ¹² Βελιάρ, ὁ, Beliar. ¹³ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁴ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ¹⁵ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁶ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ¹⁷ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ¹⁸ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁹ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ²⁰ παντοκράτωρ, ορος, ὁ, ruler of all, Almighty.

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ ⁷
 παντὸς μολυσμοῦ¹ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες² ἁγιωσύνην³ ἐν φόβῳ
 θεοῦ.

Χωρήσατε⁴ ἡμᾶς: οὐδένα ἡδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν,⁵ οὐδένα ²
 ἐπλεονεκτήσαμεν.⁶ Οὐ πρὸς κατάκρισιν⁷ λέγω: προείρηκα⁸ γάρ, ὅτι ἐν ταῖς ³
 καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν⁹ καὶ συζῆν.¹⁰ Πολλή μοι παρρησία ⁴
 πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις¹¹ ὑπὲρ ὑμῶν: πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,
 ὑπερπερισσεύομαι¹² τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν¹³ οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν¹⁴ ἡ σὰρξ ⁵
 ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι:¹⁵ ἔξωθεν¹⁶ μάχαι,¹⁷ ἔσωθεν¹⁸ φόβοι. Ἀλλ' ὁ ⁶
 παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς¹⁹ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ²⁰

¹ μολυσμός, οὖ, ὁ, defilement, staining. ² ἐπιτελέω, complete, perform. ³ ἁγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ⁴ χωρέω, make room for, hold. ⁵ φθείρω, destroy, corrupt. ⁶ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁷ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ⁸ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁹ συναποθνήσκω, die with, die together with. ¹⁰ συζάω, live with, live together with. ¹¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹² ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly. ¹³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁵ θλίβω, press, oppress. ¹⁶ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ¹⁷ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ¹⁸ ἔσωθεν, from within, within. ¹⁹ ταπεινός, humble, downcast. ²⁰ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming.

Τίτου:¹ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ² αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἥ⁷ 7
 παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων³ ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,⁴ τὸν ὑμῶν
 ὄδυρμόν,⁵ τὸν ὑμῶν ζῆλον⁶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ 8
 ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ,⁷ οὐ μεταμέλομαι,⁸ εἰ καὶ μετεμελόμην:⁸ βλέπω
 γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ⁷ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, οὐχ⁹ 9
 ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν:⁹ ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν,
 ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε¹⁰ ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη¹¹ μετάνοιαν⁹ εἰς 10
 σωτηρίαν ἀμεταμέλητον¹² κατεργάζεται:¹³ ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη¹¹ θάνατον
 κατεργάζεται.¹³ Ἴδου γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσῃ 11
 κατεργάσατο¹³ ὑμῖν σπουδὴν,¹⁴ ἀλλὰ ἀπολογίαν,¹⁵ ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,¹⁶ ἀλλὰ
 φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,⁴ ἀλλὰ ζῆλον,⁶ ἀλλὰ ἐκδίκησιν.¹⁷ Ἐν παντὶ
 συνεστήσατε¹⁸ ἑαυτοὺς ἀγνοῦς¹⁹ εἶναι ἐν τῷ πράγματι.²⁰ Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, 12

¹ Τίτος, ου, ό, Titus. ² παρουσία, ας, ή, presence, coming. ³ ἀναγγέλλω, announce, report. ⁴ ἐπιπόθησις, εως, ή, longing, eager longing. ⁵ ὄδυρμός, οῦ, ό, lamentation, mourning. ⁶ ζῆλος, ου, ό, zeal, jealousy. ⁷ ἐπιστολή, ης, ή, letter, dispatch. ⁸ μεταμέλομαι, regret, repent. ⁹ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ¹⁰ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ¹¹ λύπη, ης, ή, pain, grief. ¹² ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ¹³ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁴ σπουδή, ης, ή, haste, diligence. ¹⁵ ἀπολογία, ας, ή, speech in defense, verbal defense. ¹⁶ ἀγανάκτησις, εως, ή, indignation. ¹⁷ ἐκδίκησις, εως, ή, vengeance, vindication. ¹⁸ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁹ ἄγνός, pure, holy. ²⁰ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter.

οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ
φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν¹ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 13
Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως² μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου,
ὅτι ἀναπέπauται⁴ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ 14
ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθην·⁵ ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν
ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις⁶ ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου³ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ 15
σπλάγχνα⁷ αὐτοῦ περισσοτέρως² εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου⁸ τὴν
πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,⁹ ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου¹⁰ ἐδέξασθε αὐτόν. Χαίρω 16
ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ¹¹ ἐν ὑμῖν.

¹ σπουδή, ἤς, ἡ, haste, diligence. ² περισσῶς, abundantly, exceedingly. ³ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁴ ἀναπαύω, refresh, take rest. ⁵ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁶ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁷ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁸ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ⁹ ὑπακοή, ἤς, ἡ, obedience. ¹⁰ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹¹ θαρρέω, of good courage, have confidence.

Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς **8**
 ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας:¹ ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ² θλίψεως ἡ περισσεΐα³ τῆς **2**
 χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους⁴ πτωχεΐα⁵ αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον
 τῆς ἀπλότητος⁷ αὐτῶν. Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν **3**
 αὐθαίρετοι,⁸ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι⁹ ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν **4**
 κοινωνίαν¹⁰ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους: καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ’ **5**
 ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ εἰς τὸ **6**
 παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,¹¹ ἵνα καθὼς προενήρξατο,¹² οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ¹³ εἰς
 ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ’ ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει, καὶ **7**
 λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ,¹⁴ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν
 ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. Οὐ κατ’ ἐπιταγὴν¹⁵ λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων **8**
 σπουδῆς¹⁴ καὶ τοῦ τῆς ὑμετέρας¹⁶ ἀγάπης γνήσιον¹⁷ δοκιμάζων.¹⁸ Γινώσκετε γὰρ **9**

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ³ περισσεΐα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ⁴ βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁵ πτωχεΐα, ας, ἡ, poverty, beggary. ⁶ πλοῦτος, ου, ό, wealth, riches. ⁷ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁸ αὐθαίρετος, of one's own accord. ⁹ δεόμαι, ask, request. ¹⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹¹ Τίτος, ου, ό, Titus. ¹² προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ¹³ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁴ σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ¹⁵ ἐπιταγή, ἡς, ἡ, command, commandment. ¹⁶ ὑμέτερος, your. ¹⁷ γνήσιος, genuine, true. ¹⁸ δοκιμάζω, prove, approve.

τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,¹ πλούσιος
 ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ² πλουτήσητε.³ Καὶ γνώμην⁴ ἐν τούτῳ δίδωμι: 10
 τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,⁵ οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν
 προενηύξασθε⁶ ἀπὸ πέρυσι.⁷ Νυνὶ⁸ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,⁹ ὅπως, 11
 καθάπερ¹⁰ ἡ προθυμία¹¹ τοῦ θέλειν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι⁹ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ 12
 γὰρ ἡ προθυμία¹¹ πρόκειται,¹² καθὼς¹³ ἂν ἔχη τις, εὐπρόσδεκτος,¹⁴ οὐ καθὼς¹³ οὐκ
 ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,¹⁵ ὑμῖν δὲ θλίψις: ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,¹⁶ ἐν τῷ νῦν 13
 καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα¹⁷ εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,¹⁸ ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων 14
 περίσσευμα¹⁷ γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα:¹⁸ ὅπως γένηται ἰσότης,¹⁶ καθὼς 15
 γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασεν:¹⁹ καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἡλαττόνησεν.²⁰

¹ πτωχεύω, be (extremely) poor, destitute. ² πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ³ πλουτέω, be rich, become rich. ⁴ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁶ προεναύχομαι, begin (beforehand), begin before. ⁷ πέρυσι, last year. ⁸ νυνί, now, already. ⁹ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁰ καθάπερ, even as, just as. ¹¹ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹² πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ¹³ καθὼς, in so far as, as. ¹⁴ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹⁵ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁶ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ¹⁷ περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ¹⁸ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁹ πλεονάζω, superabound, make to abound. ²⁰ ἡλαττόνέω, have less, have too little.

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν¹ ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου.² 16

Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος³ δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος⁴

ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν⁵ δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος⁶ 18

ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν: οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ 19

χειροτονηθεὶς⁷ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος⁸ ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ

διακονουμένη ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν⁹

ἡμῶν: στελλόμενοι¹⁰ τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται¹¹ ἐν τῇ ἀδρότητι¹² ταύτῃ 20

τῇ διακονουμένη ὑφ' ἡμῶν: προνοούμενοι¹³ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου 21

ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν⁵ δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν 22

ἐδοκιμάσαμεν¹⁴ ἐν πολλοῖς πολλάκις¹⁵ σπουδαῖον³ ὄντα, νυνὶ¹⁶ δὲ πολὺ

σπουδαιότερον,³ πεποιθήσει¹⁷ πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,² κοινωνὸς¹⁸ 23

ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός:¹⁹ εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα

¹ σπουδή, ἤς, ἡ, haste, diligence. ² Τίτος, ου, ὁ, Titus. ³ σπουδαῖος, diligent, earnest. ⁴ αὐθαίρετος, of one's own accord. ⁵ συμπέμπω, send with, send along with. ⁶ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁷ χειροτονέω, choose, appoint. ⁸ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ⁹ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁰ στέλλω, arrange, take care. ¹¹ μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹² ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness. ¹³ προνοέω, provide for, have regard for. ¹⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁵ πολλάκις, often, many times. ¹⁶ νυνί, now, already. ¹⁷ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁸ κοινωνός, ου, ὁ, partner, sharer. ¹⁹ συνεργός, ου, ὁ, fellow worker.

χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν¹ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως² ὑπὲρ ὑμῶν, 24
εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε³ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους περισσόν⁴ μοί ἐστιν τὸ γράφειν 9
ὑμῖν: οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν⁵ ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν,⁶ ὅτι 2
Ἀχαῖα⁷ παρεσκεύασται⁸ ἀπὸ πέρυσι:⁹ καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος¹⁰ ἠρέθισεν¹¹ τοὺς
πλείονας. Ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα¹² ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν 3
κενωθῇ¹³ ἐν τῷ μέρει τούτῳ: ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι⁸ ᾗτε: μήπως,¹⁴ 4
ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες⁶ καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,¹⁵
καταισχυνθῶμεν¹⁶ ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς – ἐν τῇ ὑποστάσει¹⁷ ταύτῃ τῆς
καυχήσεως.² Ἀναγκαῖον¹⁸ οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα 5
προέλθωσιν¹⁹ εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν²⁰ τὴν προκατηγγελεμένην²¹

¹ ἔνδειξις, εως, ἡ, proof, sign. ² καύχῃς, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ³ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ⁴ περισσός, excessive, abundant. ⁵ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ⁶ Μακεδών, όνος, ό, Macedonian. ⁷ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ⁸ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁹ πέρυσι, last year. ¹⁰ ζῆλος, ου, ό, zeal, jealousy. ¹¹ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ¹² καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹³ κενόω, empty, make void. ¹⁴ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁵ ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ¹⁶ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹⁷ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁹ προέρχομαι, go in front, precede. ²⁰ προκαταρτίζω, arrange beforehand. ²¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand.

εὐλογίαν¹ ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην² εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν¹ καὶ μὴ ὡς
πλεονεξίαν.³

Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως,⁴ φειδομένως⁴ καὶ θερίσει.⁵ καὶ ὁ σπείρων ἐπ' 6
εὐλογίαις,¹ ἐπ' εὐλογίαις¹ καὶ θερίσει.⁵ Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται⁶ τῇ καρδίᾳ: 7
μὴ ἐκ λύπης⁷ ἢ ἐξ ἀνάγκης:⁸ ἱλαρὸν⁹ γὰρ δότην¹⁰ ἀγαπᾷ ὁ θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ 8
θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν
αὐτάρκειαν¹¹ ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν: καθὼς γέγραπται, 9
Ἐσκόρπισεν,¹² ἔδωκεν τοῖς πένησιν:¹³ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 10
Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν¹⁴ σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν¹⁵ χορηγήσαι,¹⁶
καὶ πληθύναι¹⁷ τὸν σπόρον¹⁸ ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι¹⁹ τὰ γενήματα²⁰ τῆς
δικαιοσύνης ὑμῶν: ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι²¹ εἰς πᾶσαν ἀπλότητα,²² ἥτις 11

¹ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ² ἐτοιμος, ready, prepared. ³ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ⁴ φειδομένως, sparingly. ⁵ θερίζω, reap, gather. ⁶ προαιρέω, propose, purpose. ⁷ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁸ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁹ ἱλαρός, cheerful, glad. ¹⁰ δότης, ου, ὁ, giver. ¹¹ αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ¹² σκορπίζω, scatter, disperse. ¹³ πένης, ητος, ὁ, poor, needy. ¹⁴ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ¹⁵ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ¹⁶ χορηγέω, provide, supply in abundance. ¹⁷ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁸ σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ¹⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁰ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ²¹ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ²² ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity.

κατεργάζεται¹ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν² τῷ θεῷ. Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας³ 12
 ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα⁴ τὰ ὑστερήματα⁵ τῶν ἁγίων, ἀλλὰ
 καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν² τῷ θεῷ: διὰ τῆς δοκιμῆς⁶ τῆς 13
 διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ⁷ τῆς ὁμολογίας⁸ ὑμῶν εἰς
 τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι⁹ τῆς κοινωνίας¹⁰ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς
 πάντας: καὶ αὐτῶν δεήσει¹¹ ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων¹² ὑμᾶς διὰ τὴν 14
 ὑπερβάλλουσιν¹³ χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ 15
 αὐτοῦ δωρεᾷ.¹⁵

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος¹⁶ καὶ ἐπεικειᾶς¹⁷ τοῦ 10
 χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς¹⁸ ἐν ὑμῖν, ἀπὼν¹⁹ δὲ θαρρῶ²⁰ εἰς ὑμᾶς: 2
 δέομαι²¹ δέ, τὸ μὴ παρὼν²² θαρρῆσαι²⁰ τῇ πεποιθήσει²³ ἣ λογίζομαι τολμῆσαι²⁴

¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ² εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ³ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ⁴ προσαναπληρόω, supply. ⁵ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁶ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ⁷ ὑποταγή, ἡς, ἡ, subjection, obedience. ⁸ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ⁹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹¹ δεῖσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹² ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹³ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹⁴ ἀνεκδιήγητος, indescribable. ¹⁵ δωρεά, ᾶς, ἡ, gift, free gift. ¹⁶ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁷ ἐπιείκεια, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹⁸ ταπεινός, humble, downcast. ¹⁹ ἀπείμι, go away, depart. ²⁰ θαρρέω, of good courage, have confidence. ²¹ δέομαι, ask, request. ²² παρίμι, be present, have arrived. ²³ πεποίθις, εως, ἡ, confidence, trust. ²⁴ τολμάω, dare, endure.

ἐπὶ τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ 3
 γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα¹ – τὰ γὰρ ὄπλα² τῆς 4
 στρατείας³ ἡμῶν οὐ σαρκικά,⁴ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν⁵
 ὀχυρωμάτων⁶ – λογισμοῦς⁷ καθαιροῦντες⁸ καὶ πᾶν ὑψωμα⁹ ἐπαιρόμενον¹⁰ κατὰ 5
 τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες¹¹ πᾶν νόημα¹² εἰς τὴν ὑπακοὴν¹³
 τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοιμῷ¹⁴ ἔχοντες ἐκδικῆσαι¹⁵ πᾶσαν παρακοήν,¹⁶ ὅταν 6
 πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.¹³ Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν 7
 ἐαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς
 χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν¹⁷ τι 8
 καυχῶμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν – ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν,¹⁸
 καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν⁵ ὑμῶν – οὐκ αἰσχυνθήσομαι:¹⁹ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν 9
 ἐκφοβεῖν²⁰ ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.²¹ Ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,²¹ φησὶν, βαρεῖαι²² 10

¹ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ² ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ³ στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ⁴ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁵ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ⁶ ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ⁷ λογισμός, ου, ὁ, reasoning, reflection. ⁸ καθαιρέω, take down, pull down. ⁹ ὑψωμα, τος, τό, height, lofty thing. ¹⁰ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹¹ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ¹² νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹³ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ¹⁴ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹⁵ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ¹⁶ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ¹⁷ περισσός, excessive, abundant. ¹⁸ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹⁹ αἰσχυνομαι, dishonor, put to shame. ²⁰ ἐκφοβέω, frighten, terrify. ²¹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²² βαρὺς, heavy, burdensome.

καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία¹ τοῦ σώματος ἀσθενής, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.²

Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἳ³ ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν⁴ ἀπόντες,⁵ 11

τοιοῦτοι καὶ παρόντες⁶ τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν⁷ ἐγκρίναι⁸ ἢ συγκρίναι⁹ 12

ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων·¹⁰ ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς

μετροῦντες,¹¹ καὶ συγκρίνοντες⁹ ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν. Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ 13

εἰς τὰ ἄμετρα¹² καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον¹³ τοῦ κανόνος¹⁴ οὗ ἐμέρισεν

ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου,¹³ ἐφικέσθαι¹⁶ ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι¹⁶ 14

εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν¹⁷ ἑαυτοὺς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν¹⁸ ἐν τῷ

εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ· οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα¹² καυχώμενοι, ἐν ἄλλοτρίοις¹⁹ κόποις, 15

ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης²¹ τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι²²

κατὰ τὸν κανόνα¹⁴ ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,²³ εἰς τὰ ὑπερέκεινα²⁴ ὑμῶν 16

εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἄλλοτρίῳ¹⁹ κανόνι¹⁴ εἰς τὰ ἔτοιμα²⁵ καυχῆσασθαι. Ὁ δὲ 17

¹ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ² ἐξουθενέω, despise, ignore. ³ οἷος, such as, of what kind. ⁴ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁵ ἀπειμι, go away, depart. ⁶ πάρεμι, be present, have arrived. ⁷ τολμάω, dare, endure. ⁸ ἐγκρίνω, class, classify. ⁹ συγκρίνω, combine, compare. ¹⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹¹ μετρέω, measure, estimate. ¹² ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ¹³ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁴ κανών, όνος, ό, rule, standard. ¹⁵ μερίζω, divide, part. ¹⁶ ἐφικνέομαι, reach, come to. ¹⁷ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextent. ¹⁸ φθάνω, come before another, anticipate. ¹⁹ ἄλλότριος, strange, foreign. ²⁰ κόπος, ου, ό, labor, trouble. ²¹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²² μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ²³ περισσεία, ας, ἡ, superfluity, surplus. ²⁴ ὑπερέκεινα, beyond. ²⁵ ἔτοιμος, ready, prepared.

καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν,¹ ἐκεῖνός ἐστιν 18

δόκιμος,² ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.¹

Ὅφελον³ ἀνείχεσθέ⁴ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ·⁵ ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ⁴ μου. Ζηλῶ⁶ 11

γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλω·⁷ ἡρμοσάμην⁸ γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον⁹ ἁγνήν¹⁰

παραστήσαι τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ μήπως¹¹ ὡς ὁ ὄφις¹² Εὐαν¹³ ἐξηπάτησεν¹⁴ 3

ἐν τῇ πανουργίᾳ¹⁵ αὐτοῦ, οὕτως¹⁶ φθαρῇ¹⁷ τὰ νοήματα¹⁸ ὑμῶν ἀπὸ τῆς

ἀπλότητος¹⁹ τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν 4

κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ

εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἡνείχεσθε.⁴ Λογίζομαι γὰρ μηδὲν 5

ὑστερηκέναι²⁰ τῶν ὑπὲρ λίαν²¹ ἀποστόλων. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης²² τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ 6

τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἀμαρτίαν 7

¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ² δόκιμος, tested, approved. ³ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ⁴ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁵ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁶ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁷ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁸ ἡρμόζω, fit, join. ⁹ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹⁰ ἁγνός, pure, holy. ¹¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹² ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ¹³ Εὐα, ας, ἡ, Eve. ¹⁴ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ¹⁵ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ¹⁶ οὕτως, thus, so. ¹⁷ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁸ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁰ ὑστερέω, lack, need. ²¹ λίαν, greatly, very. ²² ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur.

ἐποίησα ἑμαυτὸν ταπεινῶν¹ ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε,² ὅτι δωρεὰν³ τὸ τοῦ θεοῦ
 εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα,⁴ λαβὼν ὀψώνιον⁵ 8
 πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν: καὶ παρὼν⁶ πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς,⁷ οὐ 9
 κατενάρκησα⁸ οὐδενός: τὸ γὰρ ὑστέρημά⁹ μου προσανεπλήρωσαν¹⁰ οἱ ἀδελφοί,
 ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας:¹¹ καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῇ¹² ὑμῖν ἑμαυτὸν ἐτήρησα καὶ
 τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις¹³ αὕτη οὐ φραγήσεται¹⁴ 10
 εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν¹⁵ τῆς Ἀχαΐας.¹⁶ Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς 11
 οἶδεν. Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω¹⁷ τὴν ἀφορμὴν¹⁸ τῶν θελώντων 12
 ἀφορμὴν,¹⁸ ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι 13
 ψευδαπόστολοι,¹⁹ ἐργάται²⁰ δόλιοι,²¹ μετασχηματιζόμενοι²² εἰς ἀποστόλους
 χριστοῦ. Καὶ οὐ θαυμαστόν:²³ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται²² εἰς 14
 ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται²² ὥς 15

¹ ταπεινῶ, humble, humiliate. ² ὑψώ, lift up, exalt. ³ δωρεάν, without cost, without cause. ⁴ συλάω, rob, plunder. ⁵ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ⁶ πάρεμι, be present, have arrived. ⁷ ὑστερέω, lack, need. ⁸ καταναρκάω, burden, encumber. ⁹ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁰ προσανεπλήρω, supply. ¹¹ Μακεδονία, ας, ή, Macedonia. ¹² ἀβαρής, not burdensome. ¹³ καύχησις, εως, ή, boasting, act of boasting. ¹⁴ φράσσω, stop, shut. ¹⁵ κλίμα, τος, τό, region, territory. ¹⁶ Ἀχαΐα, ας, ή, Achaia. ¹⁷ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ¹⁸ ἀφορμή, ης, ή, occasion, opportunity. ¹⁹ ψευδαπόστολος, ου, ό, false apostle. ²⁰ ἐργάτης, ου, ό, workman, laborer. ²¹ δόλιος, deceitful, treacherous. ²² μετασχηματίζω, transform, disguise. ²³ θαυμαστός, wonderful, marvelous.

διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μή τις με δόξη ἄφρονα¹ εἶναι: εἰ δὲ μήγε,² καὶ³ ὥς ἄφρονα¹ δέξασθαι 16

με, ἵνα καὶ γὰρ μικρόν τι καυχῆσμαι. Ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὥς 17

ἐν ἀφροσύνῃ,⁴ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει⁵ τῆς καυχήσεως.⁶ Ἐπεὶ πολλοὶ 18

καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, καὶ γὰρ καυχῆσομαι. Ἡδέως⁷ γὰρ ἀνέχεσθε⁸ τῶν 19

ἀφρόνων,¹ φρόνιμοι⁹ ὄντες. Ἀνέχεσθε⁸ γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ,¹⁰ εἴ τις 20

κατεσθίει,¹¹ εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,¹² εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.¹³ 21

Κατὰ ἀτιμίαν¹⁴ λέγω, ὥς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν: ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ¹⁵ – ἐν

ἀφροσύνῃ⁴ λέγω – τολμᾷ¹⁵ καὶ γὰρ. Ἑβραῖοι¹⁶ εἰσιν; Κἀγώ. Ἰσραηλίται¹⁷ εἰσιν; 22

Κἀγώ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. Διάκονοι χριστοῦ εἰσιν; – παραφρονῶν¹⁸ 23

λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις¹⁹ περισσοτέρως,²⁰ ἐν πληγαῖς²¹ ὑπερβαλλόντως,²²

¹ ἄφρων, foolish, senseless. ² μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ³ καὶ, and if, even if. ⁴ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁵ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁶ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁷ ἡδέως, sweetly, gladly. ⁸ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁹ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁰ καταδουλόω, enslave. ¹¹ κατεσθίω, eat up, devour. ¹² ἐπαίρω, lift up, raise. ¹³ δέρω, beat, flay. ¹⁴ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹⁵ τολμᾶω, dare, endure. ¹⁶ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ¹⁷ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁸ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ¹⁹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁰ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²¹ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ²² ὑπερβαλλόντως, above measure, much more.

ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως,¹ ἐν θανάτοις πολλάκις,² ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις³ 24
 τεσσαράκοντα⁴ παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρίς⁵ ἔραβδίσθην,⁶ ἅπαξ⁷ ἐλιθάσθην,⁸ τρίς⁵ 25
 ἐναυάγησα,⁹ νυχθήμερον¹⁰ ἐν τῷ βυθῷ¹¹ πεποιήκα· ὁδοιπορίαίς¹² πολλάκις,² 26
 κινδύνους¹³ ποταμῶν,¹⁴ κινδύνους¹³ ληστῶν,¹⁵ κινδύνους¹³ ἐκ γένους,¹⁶ κινδύνους¹³
 ἐξ ἔθνων, κινδύνους¹³ ἐν πόλει, κινδύνους¹³ ἐν ἐρημίᾳ,¹⁷ κινδύνους¹³ ἐν θαλάσῃ,
 κινδύνους¹³ ἐν ψευδαδέλφοις·¹⁸ ἐν κόπῳ¹⁹ καὶ μόχθῳ,²⁰ ἐν ἀγρυπνίαις²¹ πολλάκις,² 27
 ἐν λιμῷ²² καὶ δίψει,²³ ἐν νηστείαις²⁴ πολλάκις,² ἐν ψύχει²⁵ καὶ γυμνότητι.²⁶ 28
 Χωρὶς τῶν παρεκτός,²⁷ ἢ ἐπισύστασίς²⁸ μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα²⁹ πασῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ 29
 πυροῦμαι;³⁰ Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας³¹ μου καυχήσομαι. Ὁ θεὸς καὶ 30
 πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὃ ὦν εὐλογητὸς³² εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ
 ψεύδομαι.³³ Ἐν Δαμασκῷ³⁴ ὁ ἐθνάρχης³⁵ Ἀρέτα³⁶ τοῦ βασιλέως ἐφρουρεῖ³⁷ τὴν 32

¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ² πολλάκις, often, many times. ³ πεντάκις, five times. ⁴ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁵ τρίς, thrice, three times. ⁶ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ⁷ ἅπαξ, once, once for all. ⁸ λιθάζω, throw stones, stone. ⁹ ναυαγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ¹⁰ νυχθήμερον, οὐ, τό, day and a night, twenty-four hours. ¹¹ βυθός, οὐ, ὁ, sea, deep water. ¹² ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ¹³ κίνδυνος, οὐ, ὁ, danger, peril. ¹⁴ ποταμός, οὐ, ὁ, river, stream. ¹⁵ ληστής, οὐ, ὁ, robber, brigand. ¹⁶ γένος, οὐς, τό, race, kind. ¹⁷ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ¹⁸ ψευδάδελφος, οὐ, ὁ, false brother. ¹⁹ κόπος, οὐ, ὁ, labor, trouble. ²⁰ μόχθος, οὐ, ὁ, toil, hardship. ²¹ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ²² λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ²³ δίψος, οὐς, τό, thirst. ²⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁵ ψύχος, οὐς, τό, cold. ²⁶ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ²⁷ παρεκτός, except for, apart from. ²⁸ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ²⁹ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ³⁰ πυρόω, burn, am purified by fire. ³¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ³² εὐλογητός, well spoken of, blessed. ³³ ψεύδομαι, lie. ³⁴ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ³⁵ ἐθνάρχης, οὐ, ὁ, ethnarch (provincial governor). ³⁶ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ³⁷ φρουρέω, guard, protect.

Δαμασκηνῶν¹ πόλιν, πιάσαι² με θέλων· καὶ διὰ θυρίδος³ ἐν σαργάνῃ⁴ 33

ἐχαλάσθην⁵ διὰ τοῦ τείχους⁶ καὶ ἐξέφυγον⁷ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι δὴ⁸ οὐ συμφέρει⁹ μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας¹⁰ καὶ ἀποκαλύψεις 12

κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων¹² – εἴτε ἐν σώματι 2

οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς¹³ τοῦ σώματος οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν – ἄρπαγέντα¹⁴ τὸν

τοιούτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιούτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν 3

σώματι, εἴτε ἐκτὸς¹³ τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι ἡρπάγη¹⁴ εἰς τὸν 4

παράδεισον,¹⁵ καὶ ἤκουσεν ἄρρητα¹⁶ ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλήσαι. 5

Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχῆσομαι· ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς

ἀσθενείαις¹⁷ μου· ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων·¹⁸ ἀλήθειαν 6

γὰρ ἐρῶ· φείδομαι¹⁹ δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσσεται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι

ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ²⁰ τῶν ἀποκαλύψεων¹¹ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι,²¹ ἐδόθη 7

¹ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ² πιάζω, take, lay hold of. ³ θυρίς, ἴδος, ἦ, window, windowsill. ⁴ σαργάνη, ἡς, ἦ, basket. ⁵ χαλάω, slacken, let down. ⁶ τεῖχος, οὐς, τό, wall. ⁷ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ⁸ ὃ, also, indeed. ⁹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁰ ὀπτασία, ας, ἦ, vision, supernatural appearance. ¹¹ ἀποκάλυψις, εως, ἦ, revelation, unveiling. ¹² δεκατέσσαρες, fourteen, 14. ¹³ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁴ ἄρπάζω, seize, snatch. ¹⁵ παράδεισος, ου, ὁ, paradise, Paradise. ¹⁶ ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ¹⁷ ἀσθένεια, ας, ἦ, weakness, sickness. ¹⁸ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁹ φείδομαι, spare, abstain. ²⁰ ὑπερβολή, ἡς, ἦ, excess, superiority. ²¹ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift.

μοι σκόλοψ¹ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ,² ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.³ 8

Ὑπὲρ τούτου τρίς⁴ τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ⁵ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἰρηκέν 9

μοι, Ἀρκεῖ⁶ σοι ἡ χάρις μου: ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ⁷ τελειοῦται.⁸

Ἡδιστα⁹ οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις⁷ μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ¹⁰

ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ¹¹ ἐν ἀσθενείαις,⁷ ἐν ὕβρεσιν,¹² ἐν 10

ἀνάγκαις,¹³ ἐν διωγμοῖς,¹⁴ ἐν στενοχωρίαις,¹⁵ ὑπὲρ χριστοῦ: ὅταν γὰρ ἀσθενῶ,

τότε δυνατός εἰμι.

Γέγονα ἄφρων¹⁶ καυχώμενος: ὑμεῖς με ἠναγκάσατε: ¹⁷ ἐγὼ γὰρ ὥφειλον ὑφ' ὑμῶν 11

συνίστασθαι: ¹⁸ οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα ¹⁹ τῶν ὑπὲρ λίαν ²⁰ ἀποστολῶν, εἰ καὶ οὐδὲν

εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη²¹ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, 12

ἐν σημείοις καὶ τέρασιν²² καὶ δυνάμεσιν. Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε²³ ὑπὲρ τὰς 13

¹ σκόλοψ, οπος, ὅ, thorn, splinter. ² κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ³ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ⁴ τρίς, thrice, three times. ⁵ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁶ ἀρκέω, assist, suffice. ⁷ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁸ τελειόω, fill, fulfill. ⁹ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ¹⁰ ἐπισκηνόω, dwell, set up a tent upon. ¹¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹² ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ¹³ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁴ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ¹⁵ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹⁶ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁷ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁸ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁹ ὑστερέω, lack, need. ²⁰ λίαν, greatly, very. ²¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ²² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²³ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated.

λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα¹ ὑμῶν; Χαρίσασθέ² μοι
τὴν ἀδικίαν ταύτην.

Ἰδοὺ, τρίτον ἐτοίμως³ ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω¹ ὑμῶν: οὐ γὰρ 14
ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς: οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν⁴ θησαυρίζειν,⁵
ἀλλ' οἱ γονεῖς⁴ τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἡδιστα⁶ δαπανήσω⁷ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι⁸ 15
ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως⁹ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον¹⁰ ἀγαπῶμαι. 16
Ἐστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα¹¹ ὑμᾶς: ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος,¹² δόλῳ¹³ ὑμᾶς
ἔλαβον. Μὴ τίνα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα¹⁴ ὑμᾶς; 17
Παρεκάλεσα Τίτον,¹⁵ καὶ συναπέστειλα¹⁶ τὸν ἀδελφόν: μήτι¹⁷ ἐπλεονέκτησεν¹⁴
ὑμᾶς Τίτος;¹⁵ Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν;¹⁸

¹καταναρκάω, burden, encumber. ²χαρίζομαι, give freely, forgive. ³ἐτοίμως, readily. ⁴γονεῦς, ἑως, ὁ, parent. ⁵θησαυρίζω, lay up, store up. ⁶ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ⁷δαπανάω, spend, spend freely. ⁸ἐκδαπανάω, spend completely. ⁹περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁰ἥττων, lesser, inferior. ¹¹καταβαρέω, burden, weigh down. ¹²πανοῦργος, clever, crafty. ¹³δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ¹⁴πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁵Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁶συναποστέλλω, send with, send together with. ¹⁷μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁸ἶχνος, ους, τό, track, footprint.

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;¹ Κατενώπιον² τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ³ 19
 λαλοῦμεν: τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.⁴ Φοβοῦμαι γάρ, 20
 μήπως⁵ ἔλθων οὐχ οἷος⁶ θέλω εὐρω ὑμᾶς, καὶ εὐρεθῶ ὑμῖν οἷον⁷ οὐ θέλετε:
 μήπως⁸ ἔρεις,⁹ ζήλοι,¹⁰ θυμοί,¹¹ ἐριθείαι,¹² καταλαλῆαι,¹³ ψιθυρισμοί,¹⁴ φυσιώσεις,¹⁵
 ἀκαταστασίαι:¹⁶ μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσει¹⁷ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ 21
 πενθήσω¹⁸ πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων,¹⁹ καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ
 ἀκαθαρσίᾳ²⁰ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ²¹ ἧ ἔπραξαν.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν 13
 σταθήσεται πᾶν ῥήμα. Προεῖρηκα²² καὶ προλέγω,²³ ὥς παρῶν²⁴ τὸ δεύτερον, καὶ 2
 ἀπὸν²⁵ νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν²⁶ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω
 εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι:²⁷ ἐπεὶ δοκιμὴν²⁸ ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος 3

¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ² κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ³ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁴ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁵ οἷος, such as, of what kind. ⁶ ἔρις, ἰδος, ἡ, strife, contention. ⁷ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁸ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ⁹ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ¹⁰ καταλαλία, ᾶς, ἡ, evil speech, slander. ¹¹ ψιθυρισμός, οὔ, ὁ, gossiping, secret slandering. ¹² φυσίωσις, εως, ἡ, puffing up, arrogance. ¹³ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ¹⁴ ταπεινόω, humble, humiliate. ¹⁵ πενθέω, mourn, lament. ¹⁶ προαμαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ¹⁷ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ¹⁸ ἀσελγία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ¹⁹ προλέγω, say beforehand, forewarn. ²⁰ ἄρειμι, be present, have arrived. ²¹ ἀπειμι, go away, depart. ²² φείδομαι, spare, abstain. ²³ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval.

χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ¹ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη 4
 ἐξ ἀσθενείας,² ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ,
 ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἐαυτοὺς πειράζετε εἰ 5
 ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε.³ Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι
 Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι⁴ ἀδόκιμοί⁵ ἐστε. Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε 6
 ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.⁵ Εὐχομαι⁶ δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς 7
 κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι⁷ φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε,
 ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι⁵ ὦμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ 8
 τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾗτε· 9
 τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,⁶ τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.⁸ Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν⁹ γράφω, 10
 ἵνα παρὼν¹⁰ μὴ ἀποτόμως¹¹ χρήσωμαι,¹² κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ
 κύριος εἰς οἰκοδομήν,¹³ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.¹⁴

¹δυνατέω, be able, be powerful. ²ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ³δοκιμάζω, prove, approve. ⁴μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁵ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ⁶εὐχομαι, pray, wish. ⁷δόκιμος, tested, approved. ⁸κατάρτισις, εως, ἡ, being made complete, perfecting. ⁹ἄπειμι, go away, depart. ¹⁰ἄρριμι, be present, have arrived. ¹¹ἀποτόμως, severely, rigorously. ¹²χράσμαι, use, make use of. ¹³οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹⁴καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction.

Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε: καταρτίζεσθε,¹ παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, 11

εἰρηνεύετε:² καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάσασθε 12

ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.³

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία⁴ τοῦ 14

ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ καταρτίζω, mend, fit. ² εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ³ φίλημα, τος, τό, kiss. ⁴ κοινωνία, ας, ή, fellowship, contribution.